

Αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως, την οποία υπέβαλε το Tribunale di Bolzano (Ιταλία) στις 19 Ιουνίου 2009 — Ποινική διαδικασία κατά Martha Nussbaumer

(Υπόθεση C-224/09)

(2009/C 205/42)

Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική

Αιτούν δικαστήριο

Tribunale di Bolzano

Ποινική διαδικασία ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου κατά

Martha Nussbaumer

Προδικαστικά ερωτήματα

- 1) Αντιβαίνει στη ρύθμιση του άρθρου 3 της οδηγίας 92/57/ΕΟΚ, της 24ης Ιουνίου 1992 ⁽¹⁾, η εθνική ρύθμιση που περιέχει το ιταλικό νομοθετικό διάταγμα 81, της 9ης Απριλίου 2008, και ειδικότερα η ρύθμιση του άρθρου 90, παράγραφος 11, καθόσον απαλλάσσει τον κύριο του έργου ή τον ανάδοχο, όσον αφορά τα εργοτάξια στα οποία εργάζονται συνεργεία διαφόρων επιχειρήσεων, από την υποχρέωση διορισμού συντονιστή κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου, όπως προβλέπει η παράγραφος 3 του ίδιου άρθρου, όταν πρόκειται για ιδιωτικά έργα για τα οποία δεν απαιτείται οικοδομική άδεια, και μάλιστα ανεξάρτητα από τη φύση των εργασιών και την ύπαρξη ιδιαίτερων κινδύνων, όπως είναι οι κίνδυνοι που απεικονίζονται στο παράρτημα II της οδηγίας;
- 2) Αντιβαίνει στη ρύθμιση του άρθρου 3 της οδηγίας 92/57/ΕΟΚ, της 24ης Ιουνίου 1992, η εθνική ρύθμιση που περιέχει το ιταλικό νομοθετικό διάταγμα 81, της 9ης Απριλίου 2008, και ειδικότερα η ρύθμιση του άρθρου 90, παράγραφος 11, όσον αφορά την υποχρέωση του κυρίου του έργου ή του αναδόχου να διορίζει σε κάθε περίπτωση συντονιστή κατά την εκτέλεση του έργου στα εργοτάξια, ανεξάρτητα από το είδος των εκτελούμενων εργασιών, άρα και στην περίπτωση ιδιωτικών έργων για τα οποία δεν απαιτείται οικοδομική άδεια, αλλά τα οποία συνεπάγονται ενδεχομένως την εκτέλεση εργασιών που ενέχουν κινδύνους όπως αυτοί που απεικονίζονται στο παράρτημα II της οδηγίας;
- 3) Αντιβαίνει στο άρθρο 3 της οδηγίας 92/57/ΕΟΚ, της 24ης Ιουνίου 1992, το οποίο αφενός επιβάλλει σε κάθε περίπτωση την υποχρέωση διορισμού συντονιστή κατά την εκτέλεση του έργου, ανεξάρτητα από το είδος των εργασιών, και αφετέρου δεν επιτρέπει την απαλλαγή από την υποχρέωση εκπόνησης σχεδίου ασφάλειας και υγείας, όταν πρόκειται για εργασίες που ενέχουν ιδιαίτερους κινδύνους, όπως αυτοί που απεικονίζονται στο παράρτημα II της οδηγίας, η διάταξη που θεσπίστηκε με το άρθρο 90, παράγραφος 11, του νομοθετικού διατάγματος 81, της 9ης Απριλίου 2008, καθόσον επιβάλλει στον συντονιστή κατά την εκτέλεση να εκπονεί σχέδιο ασφάλειας μόνο στις περιπτώσεις που, όταν πρόκειται για ιδιωτικά έργα

για τα οποία δεν απαιτείται οικοδομική άδεια, κατά την εκτέλεση του έργου εμπλέκονται και άλλες επιχειρήσεις, πέρα από αυτή στην οποία είχαν ανατεθεί αρχικά οι εργασίες;

⁽¹⁾ ΕΕ L 245, σ. 6.

Αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως, την οποία υπέβαλε ο Giudice di pace di Cortona (Ιταλία) στις 19 Ιουνίου 2009 — Edyta Joanna Jakubowska κατά Alessandro Maneggia

(Υπόθεση C-225/09)

(2009/C 205/43)

Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική

Αιτών δικαστής

Giudice di pace di Cortona

Διάδικος στην υπόθεση της κύριας δίκης

Ενάγουσα: Edyta Joanna Jakubowska

Εναγόμενος: Alessandro Maneggia

Προδικαστικά ερωτήματα

- 1) Μήπως τα άρθρα 3, στοιχείο ζ', 4, 10, 81 και 98 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι αποκλείουν την εφαρμογή εθνικής ρυθμίσεως, όπως η περιλαμβανόμενη στα άρθρα 1 και 2 του νόμου 339 της 25ης Νοεμβρίου 2003, τα οποία επαναφέρουν το ασύμβατο της ασκήσεως του δικηγορικού επαγγέλματος από τους δημοσίους υπαλλήλους μερικής απασχολήσεως και αρνούνται σε αυτούς, μολονότι οι τελευταίοι έχουν άδεια ασκήσεως του δικηγορικού επαγγέλματος, την άσκηση του επαγγέλματος αυτού, προβλέποντας τη διαγραφή τους από το μητρώο δικηγόρων με απόφαση του αρμοδίου δικηγορικού συλλόγου, εκτός αν ο δημόσιος υπάλληλος επιλέξει την παύση της εργασιακής σχέσεως;
- 2) Μήπως τα άρθρα 3, στοιχείο ζ', 4, 10 και 98 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι αποκλείουν την εφαρμογή εθνικής ρυθμίσεως, όπως η περιλαμβανόμενη στα άρθρα 1 και 2 του νόμου 339 της 25ης Νοεμβρίου 2003, τα οποία επαναφέρουν το ασύμβατο της ασκήσεως του δικηγορικού επαγγέλματος από τους δημοσίους υπαλλήλους μερικής απασχολήσεως και αρνούνται σε αυτούς, μολονότι οι τελευταίοι έχουν άδεια ασκήσεως του δικηγορικού επαγγέλματος, την άσκηση του επαγγέλματος αυτού, προβλέποντας τη διαγραφή τους από το μητρώο δικηγόρων με απόφαση του αρμοδίου δικηγορικού συλλόγου, εκτός αν ο δημόσιος υπάλληλος επιλέξει την παύση της εργασιακής σχέσεως;

3) Μήπως το άρθρο 6 της οδηγίας 77/249/ΕΟΚ ⁽¹⁾ του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1977, περί διευκολύνσεως της πραγματικής ασκήσεως της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών από δικηγόρους, κατά το οποίο «[κ]άθε κράτος μέλος δύναται να αποκλείσει τους εμμίσθους δικηγόρους οι οποίοι συνδέονται με σύμβαση εργασίας με δημόσια ή ιδιωτική επιχείρηση, από την άσκηση των δραστηριοτήτων εκπροσωπήσεως και υπερασπίσεως της επιχειρήσεως αυτής ενώπιον των δικαστηρίων, κατά το μέτρο που δεν επιτρέπεται να ασκήσουν τέτοιες δραστηριότητες οι εγκατεστημένοι στο κράτος αυτό δικηγόροι», πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι αποκλείει την εφαρμογή εθνικής ρυθμίσεως, όπως η περιλαμβανόμενη στα άρθρα 1 και 2 του νόμου 339 της 25ης Νοεμβρίου 2003, τα οποία επαναφέρουν το ασύμβατο της ασκήσεως του δικηγορικού επαγγέλματος από τους δημοσίους υπαλλήλους μερικής απασχολήσεως και αρνούνται σε αυτούς, μολονότι οι τελευταίοι έχουν άδεια ασκήσεως του δικηγορικού επαγγέλματος, την άσκηση του επαγγέλματος αυτού, προβλέποντας τη διαγραφή τους από το μητρώο δικηγόρων με απόφαση του αρμοδίου διοικητικού συλλόγου, εκτός αν ο δημόσιος υπάλληλος επιλέξει την παύση της εργασιακής σχέσεως, όταν η εθνική αυτή ρύθμιση έχει εφαρμογή και για τους υπαλλήλους δικηγόρους που ασκούν το δικηγορικό επάγγελμα στο πλαίσιο της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών;

4) Μήπως το άρθρο 8 της οδηγίας 98/5/ΕΚ ⁽²⁾ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 1998, κατά το οποίο «[ο] δικηγόρος που είναι εγγεγραμμένος στο κράτος μέλος υποδοχής υπό τον επαγγελματικό του τίτλο καταγωγής μπορεί να εργάζεται υπό την ιδιότητα του έμμοιστου δικηγόρου σε άλλο δικηγόρο, ένωση ή εταιρεία δικηγόρων, ή δημόσια ή ιδιωτική επιχείρηση, εφόσον το κράτος υποδοχής το επιτρέπει στους δικηγόρους που είναι εγγεγραμμένοι υπό τον επαγγελματικό τίτλο αυτού του κράτους μέλους», πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι δεν έχει εφαρμογή επί του δικηγόρου δημοσίου υπαλλήλου μερικής απασχολήσεως;

5) Μήπως οι γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου περί προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και των κεκτημένων δικαιωμάτων αποκλείουν την εφαρμογή εθνικής ρυθμίσεως, όπως η περιλαμβανόμενη στα άρθρα 1 και 2 του νόμου 339 της 25ης Νοεμβρίου 2003, τα οποία επαναφέρουν το ασύμβατο της ασκήσεως του δικηγορικού επαγγέλματος από τους δημοσίους υπαλλήλους μερικής απασχολήσεως και έχουν εφαρμογή και επί των δικηγόρων που ήσαν ήδη εγγεγραμμένοι στα μητρώα δικηγόρων κατά την ημερομηνία θέσεως σε ισχύ του πιο πάνω νόμου 339/2003, ενώ στο άρθρο 2 προβλέπεται μόνον ένα βραχύ «moratorium» για την επιβληθείσα επιλογή μεταξύ έμμοιστης εργασίας και ασκήσεως του δικηγορικού επαγγέλματος;

Αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως, την οποία υπέβαλε το Tribunale ordinario di Torino (Ιταλία) στις 22 Ιουνίου 2009 — Antonino Accardo κ.λπ. κατά Comune di Torino

(Υπόθεση C-227/09)

(2009/C 205/44)

Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική

Αιτούν δικαστήριο

Tribunale ordinario di Torino

Διάδικοι στην υπόθεση της κύριας δίκης

Ενάγοντες: Antonino Accardo, Viola Acella, Antonio Acuto, Domenico Ambrisi, Paolo Battaglini, Riccardo Bevilacqua, Fabrizio Bolla, Daniela Bottazzi, Roberto Brossa, Luigi Calabro', Roberto Cammardella, Michelangelo Capaldi, Giorgio Castellaro, Davide Cauda, Tatiana Chiampo, Alessia Ciaravino, Alessandro Cicero, Paolo Curtabbi, Paolo Dabbene, Mauro D' Angelo, Giancarlo Destefanis, Mario Di Brita, Bianca Di Capua, Michele Di Chio, Marina Ferrero, Gino Forlani, Giovanni Galvagno, Sonia Genisio, Laura Dora Genovese, Sonia Gili, Maria Gualtieri, Gaetano La Spina, Maurizio Loggia, Giovanni Lucchetta, Sandra Magoga, Manuela Manfredi, Fabrizio Maschio, Sonia Mignone, Daniela Minissale, Domenico Mondello, Veronnicca Mossa, Plinio Paduano, Barbaro Pallavidino, Monica Palumbo, Michele Paschetto, Frederica, Peinetti, Nadia Pizzimenti, Gianluca Ponzio, Enrico Pozzato, Gaetano Puccio, Danilo Ranzani, Pergianini Risso, Luisa Rossi, Paola Sabia, Renzo Sangiano, Davide Scagno, Paola Settia, Raffaella Sottoriva, Rossana Trancuccio, Fulvia Varotto, Giampiero Zucca, Fabrizio Lacognata, Guido Mandia, Luigi Rigon, Daniele Sgavetti

Εναγόμενος: Comune di Torino

Προδικαστικά ερωτήματα

1) Πρέπει τα άρθρα 5, 17 και 18 της οδηγίας 93/104/ΕΚ ⁽¹⁾ του Συμβουλίου της 23ης Νοεμβρίου 1993, σχετικά με ορισμένα στοιχεία της οργάνωσης του χρόνου εργασίας, να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι τυγχάνουν άμεσης εφαρμογής στην έννομη τάξη του κράτους, ανεξαρτήτως της τυπικής μεταφοράς τους, μη λαμβανομένων υπόψη εσωτερικών κανόνων που περιορίζουν την εφαρμογή τους σε συγκεκριμένες επαγγελματικές κατηγορίες, επί διαφοράς στην οποία υπάρχει παρέμβαση των κοινωνικών εταίρων σύμφωνα με την οδηγία;

2) Υποχρεούται το δικαστήριο του κράτους μέλους, ανεξαρτήτως αυτής της άμεσης εφαρμογής, να χρησιμοποιήσει οδηγία που δεν έχει ακόμα μεταφερθεί στην εσωτερική έννομη τάξη ή, μετά τη μεταφορά της, της οποίας η δυνατότητα εφαρμογής φαίνεται να αποκλείεται από εσωτερικούς κανόνες, ως ερμηνευτική παράμετρο του εσωτερικού δικαίου, με άλλα λόγια ως σημείο αναφοράς για την επίλυση πιθανών ερμηνευτικών αμφιβολιών;

⁽¹⁾ ΕΕ ειδ. έκδ. 06/001, σ. 249.

⁽²⁾ ΕΕ L 77, σ. 36